

Kjo fletëpalosje ju ofrohet përmes:

KU DO TË INFORMOHET MË SHUMË?

DLV – Shogata e logopedëve dhe logopedëve të Zvicrës gjermane (info@logopaedia.ch, www.logopaedia.ch) ose nga qendrat konsultative ose terapeutike logopedike si dhe nga praksat logopedike në qarkun tuaj

IMPRESUM

Botuesi: Copyright DLV

Botim i 6-të i përpunuar 2010

Fotot: © Kaspar Thalmann

Layout: Kaspar Thalmann

Shëpyr: Druckerei Schüpfheim AG, Schüpfheim

Përkthimi: Bislim Elstani

Gleichstellungs- und
Integrationsförderung
Kanton St. Gallen

Një fletëpalosje e DLV zhvillohet e mbështetur në një model (projekt) të grupit të punës parandalimi të CPLOL si dhe në përkthimin gjermanisht të dhl.

DLV

Shogata e logopedëve dhe logopedëve të Zvicrës gjermane

SI FLET FËMIJA I IM?
SI FLAS ME FËMIJËN TIM?
INFORMACIONE DHE
UDHËZIME PËR PRINDËR

DLV

Shogata e logopedëve dhe logopedëve të Zvicrës gjermane

Flisni me fëmijën tuaj në gjuhën në të cilën ndjeheni më i sigurt e më komod, d.m.th. në gjuhën tuaj amtare.

Në rast se babai dhe nëna flasin gjuhë të ndryshme, secili nga të dy prindërit do të flasë me fëmijën në gjuhën e vet amtare.

QË NGA LINDJA DERI NË MUAJIN E 18-TË

ZHVILLIMI I TË FOLLURIT

- Bebia reagon në zhurmë, i lëviz sytë ose kokën në drejtim të burimit të zhurmës (tingujve).
- Nis të gugatë, të nxjerrë tinguj.
- Reagon në zërin e së ëmës.
- Fëmija i kupton fjalët e para.
- Thotë «mami» dhe «babi».
- Reagon në emrat e tyre.

UDHËZIME PËR PRINDËR

- > Luani, këndoni dhe qeshni me fëmijën tuaj.
- > I tregoni me fjalë të thjeshta se çfarë po bëni.
- > I emërtoni njëvëzit dhe gjësendet rreth e përfaqë fëmijës si dhe zhurmë që ai dëgjon.
- > I demonstroi fëmijës se sa i larmishëm mund të jetë komunikimi.

KËRKONI KËSHILLA NËSE:

- Fëmija i juaj nemiet – sidomos pas muajit të 6-të – 8-të.
- Nuk reagon në zhurmë.
- Nuk merr kontakt me sy.
- Nëse fëmija i juaj nuk i shqipton fjalët e para pas muajit të 12-të (p.sh. mami, babi).
- Përpjetat të komunikojë vetëm me anë të gjestëve dhe mimikës.

PAS MUAJIT TË 18-TË

ZHVILLIMI I TË FOLLURIT

- Fëmija i kupton kërkesat e thjeshta që i bëhen (p.sh. «ma jep...» ose «ku është...?»).
- I emërton gjësendet e njohura.
- Shtohet fondi i fjalëve.

UDHËZIME PËR PRINDËR

- > Flisni me fëmijën tuaj me fjalë të thjeshta.
- > I emërtoni gjësendet të cilat ua tregon fëmija.
- > I komentoni veprimet e fëmijës suaj.

KËRKONI KËSHILLA NËSE:

- Të folurit nuk zhvillohet më tej.
- Fëmija i juaj nuk flet më.

PAS MUAJIT TË 24-TË

ZHVILLIMI I TË FOLLURIT

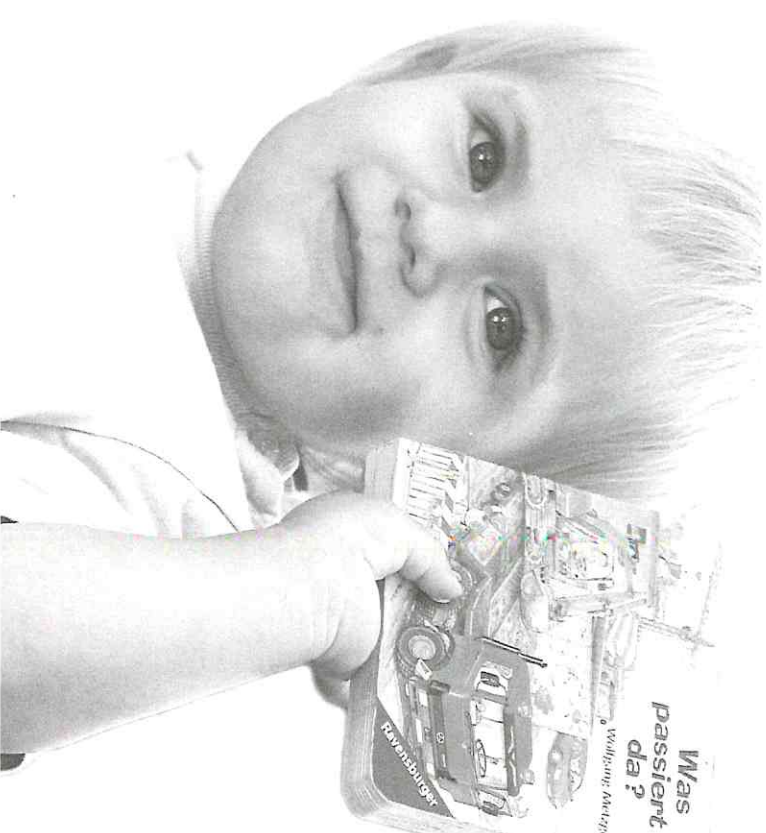
- Fëmija i kupton fjalët e thjeshta, pavarësisht nga situatat. (p.sh. «Vëre automobilin mbi tavolinë»).
- Thotë emrin e tij.
- Formulon fjalë dy-ose më shumë -fjalëshe.

UDHËZIME PËR PRINDËR

- > Zgjeroni fondin e fjalëve të fëmijës suaj duke i shprehur me fjalë përgjimet e tij.
- > Përsërisni në mënyrë korrekte atë që thotë ai, pa i kërkuar që ta përsërisë (p.sh. Fëmija: «Makina atje.» I rrituri: «Po, atje lëviz një autobus.»)
- > Mos ushtroni me fëmijën tuaj!

KËRKONI KËSHILLA NËSE:

- Fondi i fjalëve të fëmijës përfshin vetëm pak fjalë.
- Fëmija flet kryesisht aq pakuptimshëm sa nuk e kuptoni dot.
- Fëmija nuk formulon dot fjalë dy-fjalëshe («mami aty»).
- Keni ndjesinë se fëmija nuk ju kupton.
- Nuk mund të prekupohet me ndonjë gjë.

PAS MUAJIT TË 36-TË

ZHVILLIMI I TË FOLLURIT

- Fëmija i kupton fjalët më të gjata.
- I kupton historitë e thjeshta nga librat vizatimorë.
- Përpilon fjalë.
- Mund të zhvillojë një bisedë të shkurtër, mund të flasë për të kaluarën.
- Bën pyetje.

UDHËZIME PËR PRINDËR

- > Dëgjoni fëmijën tuaj me vëmendje.
- > I ndihmoni që t'i sistemojë dhe t'i shtojë mendimet dhe ndjenjat e tij.
- > E nxisni fëmijën tuaj që të flasë pa biberon.

KËRKONI KËSHILLA NËSE:

- Fëmija akoma nuk krijon dot fjalë të thjeshta.
- Flet pakuptimshëm për veshët e të huajve.
- Përdor pak fjalë, pa një ose më shumë e ndajfjalë.
- Fëmija vuan.

PAS MUAJIT TË 48-TË

ZHVILLIMI I TË FOLLURIT

- Fëmija mund të krijojë fjalë kryesore dhe të nënrenditura.
- Mund të rrëfejë lidhur me përgjimet e tij.

UDHËZIME PËR PRINDËR

- > I tregoni fëmijës suaj histori dhe gjatë rrëfimit i këmbëni rolet me të.
- > Flisni me fëmijën tuaj lidhur me përgjimet e kaluara ose për ato që do të pasojnë.

KËRKONI KËSHILLA NËSE:

- Fëmija e ka të vështirë të krijojë fjalë korrekte.
- Nuk flet gjithnjë në mënyrë të kuptueshme.
- Nuk i përsërit dot përmbajtjet e thjeshta.

PO JU SI NËNË OSE BABA?

- Kërkoni kontakt me të rritur dhe fëmijë gjermanisht-folës të rrethit tuaj.